

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ

ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Париска 16

11000 Београд

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

Косанчићев венац 29

11000 Београд

**ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА**

„Нацрт за један избрисиви заплет - изложба слика и цртежа“

КАНДИДАТА НЕМАЊЕ НИКОЛИЋА

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „Нацрт за један избрисиви заплет - изложба слика и цртежа“ кандидата Немање Николића именована на седници Наставно-уметничког већа ФЛУ у Београду радила је у саставу:

мр Чедомир Васић, професора емеритус Универзитета уметности у Београду

мр Добрица Бисенић, редовни професор ФЛУ у Београду

др ум Миливој Павловић, ванредни професор ФЛУ у Београду

мр Даниела Фулгоси, редовни професор ФПУ у Београду

др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ у Београду (ментор)

и донела је следећи закључак:

Биографија

Немања Николић је рођен 1987. године у Ваљеву. Дипломирао је на Факултету ликовних уметности у Београду 2010. године, на сликарском одсеку. Од 2007. године има редовну излагачку активност у земљи и иностранству. Добитник је више награда, као што су Награда за цртеж из фонда Владимир Величковић, специјална откупна награда за мурал и зидну инсталацију Рајфајзен банке и галерије 12 HUB и Награда за иновацију из фонда Милош Бајић. Његови радови се налазе у бројним приватним и јавним колекцијама, као што је ABN AMRO колекција у Амстердаму, Лукас музеј наративне уметности у Лос Анђелесу, WAP фондација у Сеулу, Екард колекција у Хагу, Колекција октобарског салона (Културни центар Београда), Теленор колекција у Београду, колекција центра за ликовно образовање Шуматовачка итд. Од 2018. године запослен је на матичном факултету у звању асистента. Николић је иницијатор настанка Уметничког простора У10. Живи и ради у Београду.

Избор самосталних изложби:

2018 – *Vanishing Fiction*, Уметнички простор У10, Београд

2018 – *Field of Teleportation* (са Наташом Галечић), Дом омладине, Београд

2018 – *Изложба слика*, Галерија Рима, Крагујевац

2017 – *Samples of the Liquid Book*, Code Art Fair, Galerie Dix9, Копенхаген

2017 – *Возови Авиони Таласи Руке*, МКМ4, Београд

2017 – *Samples of the Liquid Book*, Galerie Dix9, Париз

2017 – *Samples of the Liquid Book*, Volta Art Fair, Galerie Dix9, Њујорк

2016 – *Samples of the Liquid Book*, Untitled Art Fair Miami, Galerie Dix9, Мајами

2016 – *Уместо завршетка*, Галерија Контакт, СКЦ, Крагујевац
2015 – *Уместо завршетка*, Ликовна галерија Културног центра Београда
2015 – *Samples of the Liquid Book*, Уметнички простор У10, Београд
2012 – *Visible Things*, Уметнички простор У10, Београд

Избор групних изложби:

2018 – 57. Октобарски салон, *Чудо какофоније* (кустоси Гуннар и Даниелле Кваран), Београд
2018 – *Chalk* (кустоскиња Јудит Ван Меуен), KunsthalKAdE, Амерсфорт, Холандија
2018 – *Прво бијенале младих – Art Ex-Yu* (кустос Сава Степанов), Центар за савремену умјетност Црне Горе – Дворац Петровића, Подгорица
2018 – *Art Vortex – савремена српска уметност*(кустоскиња Светлана Младенов), Друштво ликовних уметника, Љубљана
2017 – *Art and Cinema* (кустос Доминик Паини), Caixa Forum, Мадрид
2017 – *О порозности* (кустос Милан Тутуновић), Галерија Аперто и Галерија факултета лепих уметности, Монпелје
2017 – *Drawing now 11*, Galerie Dix9, Париз
2016 – *romaANTIsh* (кустоскиње Стела Бах анд Клаудија Марија), Künstlerhaus, Беч
2016 – *Art and Cinema* (кустос Доминик Паини), Caixa Forum, Барселона
2016 – 56. Октобарски салон, *Љубавни занос* (кустос Дејвид Елиот), Београд
2016 – *Liber Numericus*, Stereolux / Platforme Intermedia, Нант
2016 – *Drawing now 10*, Galerie Dix9, Париз
2016 – *Memoires de livre*, Galerie Dix9, Париз
2016 – *The Viewing Program Online*, The Drawing Center, Њујорк
2016 – *(Para)matters of Perception*, / У10 Уметнички колектив, Project Space (Projektraum), Uqbar, Берлин
2016 – *(Para)matters of Perception*, / У10 Уметнички колектив, Галерија Водник и Галерија Gallery, Љубљана
2016 – *(Para)matters of Perception*, / У10 Уметнички колектив, Уметнички простор У10, Београд
2015 – *Liste Art Fair*, У10, Базел
2015 – *Constellation* (кустоскиња Светлана Монтуа), Српски културни центар у Паризу, Париз
2013/2014 – *Ex-Ordinary, No Boreders – No Nations*, Градска галерија Collegium artisticum, Сарајево; Уметнички простор У10, Београд; Центар савремене уметности Црне Горе – Перјанички дом, Подгорица;
2013 – Миксер Фестивал, *Доживљај у покрету* (кустоси Андреј Берета и Срђан Тунић) Београд
2012 – *Bound* (кустоси Софија Тубоура, Марија Лианоу, Нана Сачини), OpenShowstudio, Атина
2012 – Миксер Фестивал, *Најлепша зграда* (кустоскиње Ана Адамовић и Милица Пекић), Геозавод, Београд
2011 – *Кроз цртеж* (кустос Мирослав Карић), МКМ 4, Београд

Награде:

2013 – Специјална откупна награда за мурал и зидну инсталацију на конкурс у „Нови зид“ Рајфајзен банке и галерије 12HUB

2011 – Награда за цртеж из Фонда Владимир Величковић
2009 – Награда за особену креативну иновацију из Фонда Милош Бајић
2009 – Награда за цртеж Факултета ликовних уметности, Београд
2007 – Награда за цртеж, вечерњи акт Факултета ликовних уметности, Београд

Анализа рада

У докторском уметничком пројекту Немање Николића уметнички и теоријски део сазревали су истовремено, допуњујући се и непрекидно надграђујући поједине елементе како у уметничком раду, тако и у текстуалном делу. Докторски уметнички пројекат „Нацрт за један избрисиви заплет - изложба слика и цртежа“ истражује начине преноса цитата из историографије и популарне културе у визуелне уметности, што укључује испитивање начина конзумирања садржаја које културна индустрија нуди и разматрање начина њиховог превођења у различите дискурсе савремене уметности.

Уметнички пројекат се састоји од четири целине од којих три представљају видео-инсталације *Panic Book*, *Double Noir* и *Uncontained Images*, док једна приказује серију слика *Vanishing Fiction*.

Текст тезе је подељен у шест целина: *Историјски оквир*, *Panic Book*, *Double Noir*, *Vanishing Fiction*, *Uncontained Images* и *Појмовно-хипотетички аспекти*. Поглавље *Историјски оквир* приказује развој уметничких тенденција, од настанка покретних слика до данас, које су утицале на досадашњи рад кандидата. Оквир се састоји од хронолошког приказивања широког спектра утицаја, чиме се инсистира на мапирању појединих развојних линија у уметности двадесетог века. На основу назначених историографских исцртавања се граде аналогije на основу којих је даље могуће извести детаљну концептуално-поетичку анализу уметничког пројекта. Николић се осврће на специфичан фотографски рад Едварда Мајбрица, филмове браће Лимијер, Емила Кола, кинетичке радове Фернана Лежеа, *Anémic Cinéma* Марсела Дишана, радове Ханса Рихтера... Посебно место у његовим истраживањима има опус редитеља Алфреда Хичкока - из његових филмова преузете су нарочито одабране секвенце које су потом транспоноване у покренуте цртеже. Кандидат Немања Николић се такође реферира на радове савременика, Нам Цун Пајка, Синди Шерман, Вилијама Кентрица, Кристијана Марклеја и Јохана Гримонпреа – свака од ових „одредница“ дата је као микросеј о том уметнику или, тачније, о раду који је за Николића имао посебан значај.

Поглавља *Panic Book*, *Double Noir*, *Uncontained Images* истражују структуре Николићевих истоимених видео-инсталација, док *Vanishing Fiction* приказује процес настанка најновије серије слика. Анимација под називом *Panic Book* рађена је две и по године и састоји се од око 2400 цртежа сложених у секвенце. Фрагменти преузети из кинематографских остварења цртани су фрејм по фрејм на листовима књига из самоуправног социјализма. То су углавном теоријске књиге, часописи, документи са

конгреса СКЈ (Савеза комуниста Југославије) и уџбеници. Као извор визуелног материјала анимације коришћено је двадесет филмова Алфреда Хичкока: *The Lodger: A Story of the London Fog* (1927), *Champagne* (1928), *Blackmail* (1930), *Murder!* (1930), *Number Seventeen* (1932), *The Man Who Knew Too Much* (1934), *The 39 Steps* (1935), *Secret Agent* (1936), *Rebecca* (1940), *Suspicion* (1941), *Saboteur* (1942), *Spellbound* (1945), *Notorious* (1946), *Rear Window* (1954), *To Catch a Thief* (1955), *Vertigo* (1958), *North by Northwest* (1959), *The Birds* (1963), *Torn Curtain* (1966) и *Family Plot* (1976). Поступком колажирања звук из филмова пренесен је у анимацију као њена звучна подлога. Кандидат потом даје генезу својих истраживања на овом пољу од 2007. године, када настају први радови овога типа.

Анимирани филм *Double Noir, Sketch For One Erasable Plot* настао је као фрејм по фрејм исцртавање делова ноар филмова у којима глуми Хамфри Богарт (Humphrey Bogart). Фрејмови су цртани белим кредама на црним школским таблама. У извесном смислу то представља цртање светлом на црној подлози, односно приказује светлосну интервенцију која гради простор на црној површини. Овај рад се може читати и као омаж црно-белом филму и начину извођења његове пројекције. Састоји се од шездесет сцена од којих је свака настала континуираним цртањем и брисањем на шездесет школских табли. Наратив самог видеа је изграђен њиховом комбинацијом. Сваки последњи исцртан фрејм у појединачној секвенци је задржан и касније излаган као цртеж у оквиру презентације овог рада. Све табле су димензија 120 x 77cm.

Uncontained Images је аудио/видео инсталација коју чини пет различитих анимираних филмова насталих цртањем фрејмова различитих филмских секвенци. Рад је резултат вишегодишњег сакупљања и издвајања различитих филмских секвенци и мотива. Као мотиви појављују се: узбуркане морске таласе, руке, воз у покрету, претњу пиштољем и пољубац. Они су, исто као и у раду *Panic Book*-у кроз цртачки процес пренесени на странице књига из самоуправног социјализма. Свих пет видеа имају засебне звукове који се у простору мешају и допуњују.

Серија слика под називом *Vanishing Fiction* настала је као резултат замисли да се кинематографско на искуство реагује путем (пост)геометријске апстракције. По својој општој диспозицији овај циклус представља радикално другачији одговор на изазове и подстицаје које нуди кинематографија. Служећи се језиком *op art*-а, Николић је покушао да језиком геометријске апстракције дочара утисак посматрања филма. Ти „дијаграми“ своје порекло имају неким од радова Слободана Шијана који су представљали дијалог са различитим редитељима и носили су називе *У ритму Хауарда Хокса*, *У ритму Цона Форда* и тако даље. Најважнији ликовни елемент ових радова је ритам настао као однос између геометријских облика и боје, док, са друге стране, хоризонталне линије евоцирају одређене филмске токове.

Завршни део писаног рада има наслов *Појмовно-хипотетички аспекти*. У том делу кандидат даје кратак опис поетичких тенденција, објашњење основних терминолошких јединица и нацрт методолошког обрасца који је примењен у његовом раду. Први део

тог сегмента конципиран је као нека врста речника; у „одреднице“ спадају појмови као што су *анимација*, са подврстама - *потпуна анимација* (процес производње висококвалитетних традиционално анимираних филмова који користе детаљне цртеже и прецизно дефинисане покрете), *ограничена анимација* (за коју је карактеристична употреба мање детаљних и/или мање стилизованих цртежа, и као таква техника је ограничена на мањи број слика у секунди, чиме се ограничава флуидност саме анимације), *ротоскопирање* (које се користи за оквир по оквир трасирање и представљање живих покрета) и *акција уживо/анимација* (која комбинује жива кретања и ручно цртане ликове). Такође су обрађени и појмови *апропријација* која се дефинише као вид реконтекстуализације, базиран на премештању садржаја из једног медија у други или из једног у други оквир унутар одређеног медија, и као таква представља значајну методу у интердисциплинарним и интермедијским истраживањима, *видео-инсталација*, *деконструкција*, *ремедијација* и још неки.

Критички осврт референата

Писани део рада Немање Николића подупире платформу на којој настаје уметнички рад. Синергија која постоји између два дела пројекта, писаног и изложбеног, постигнута је веома убедљиво.

У писаном раду нарочито долази до изражаја образовање и искуство кандидата: употребљена литература у целом раду – са теоријског становишта – прати генезу рада. Међу наслове који су коришћени у аргументацији и приказима визуелне грађе спадају: *Естетика анимације* Ранка Мунитића, *Покретне слике* Жила Делеза, *Историја филма* Дејвида Кука, три рада Славоја Жижека (*The sublime object of ideology*, *Первертитов водич кроз филм* и *Everything You Always Wanted to Know about Lacan (But You Were Afraid to Ask Hitchcock)*... Николић је такође користио радове Павла Левија (*Кино другим средствима* и *Распад Југославије на филму: естетика и идеологија у југословенском и постјугословенском филму*), док му је у погледу теоријских питања везаних за апропријацију поуздан водич била студија Дејана Сретеновића. Поред капиталних књига из области теорије Николић је користио разноврсне изворе са интернета чиме је његов рад у великој мери добио на актуелности.

Оцена резултата - закључак са образложењем уметничког доприноса рада

Пројекат Немање Николића отелотворен у изложбеним поставкама и писаном делу рада под насловом „Нацрт за један избрисиви заплет - изложба слика и цртежа“ је комплексан истраживачки захват, вишеслојан и веома захтеван у самој реализацији. По тој истрајности и по високом захтеву којег кандидат поставља себи, овај уметнички пројекат се у доброј мери издваја од текуће продукције у области визуелних уметности.

Имајући у виду садржајно и прецизно образложење теме као и настанка уметничког дела у писаном раду, комисија сматра да је кандидат Немања Николић успешно реализовао и представио јавности свој уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничком Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се могао одредити датум одбране.

мр Чедомир Васић, професора емеритус Универзитета уметности у Београду

мр Добрица Бисенић, редовни професор ФЛУ у Београду

др ум Миливој Павловић, ванредни професор ФЛУ у Београду

мр Даниела Фулгоси, редовни професор ФПУ у Београду

др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ (ментор)